Város a jódtavon

Archangelsk, a fehér-tengeri kikötőváros alatt hatalmas föld alatti tavat fedeztek fel, amely akkora, mint két megye, s színültig tele van jóddal. A tó mindössze száz méternyire fekszik a felszín alatt, s jódtartalma olyan nagy, amihez hasonlót Dél-Amerikán kívül sehol sem találtak eddig.

A jód kitermelése rövidesen megkezdődhet, mert a tó vizét különösebb nehézség nélkül a Fehér-tengerbe lehet szivattyúzni.

Automatikus irányítás egy szibériai szovhozban

A Szovjetunió Tudományos Akadémiájának novoszibirszki intézetében kísérleteket folytatnak a tudósok és a termelők tudományos-technikai együttműködési programjának kidolgozására. Az intézet egyik kutatócsoportja az Iszkityimszkij szovhoz szakembereivel karöltve egész sor értékes újítást dolgozott ki. Folyik a szibériai természeti viszonyai között a magas terméshozamú kukorica- és búzafajták elterjesztése, amelyeket az akadémia kutató laboratóriumának növénynemesítői tenyésztettek ki. A kísérletek eredményeképpen ebben a szovhozban a szemestermés átlaga hektáronként 13 mázsáról 18 mázsára emelkedett. Az új agrotechnika alkalmazása révén növekedett a burgonya és a zöldségfélék terméshozama is.

A közös program igen fontos újításaként az Iszkityimszkij szovhoz áttér az automatikus irányítási rendszerre. A szükséges irányítástechnikai és programozó szakembereket a helyi iskolák képzik ki. Az automatikus rendszer bevezetése lehetővé teszi, hogy a gazdaság újabb munkaerők bevonása nélkül jelentősen megnövelje zöldség-, burgonya-, hús- és tejtermelését.

Az albérleti díjról

JOGI TANÁCSOK

Nemrég került Szegedre M. J. olvasónk, aki arról kér tájékoztatást, hogy az új lakásrendelkezések szerint menynyi lehet a legmagasabb albérleti díj?

Az albérleti szerződés alapján az albérlő a lakás valamely lakóhelyiségét kizárólagos jelleggel, míg a lakás egyéb helyiségeit (főzőhelyiség, előszoba, fürdőszoba, WC stb.) pedig más, a lakásban lakó személyekkel együtt közösen jogosult használni. A főbérlő az albérlő részére e szolgáltatások mellett még egyéb szolgáltatást is nyújthat. Az albérleti díj ezért a jogviszony természetének megfelelően úgynevezett alapdíjból, a bútor és az ágynemű használatáért járó díjból, valamint az albérlő részére nyújtott szolgáltatások (villany, gáz, takarítás, fűtés stb.) tényleges költségeiből tevődik össze. A havi alapdíj legfeljebb a kizárólagosan használt helyiségre jutó lakbérhányad háromszorosa lehet. (Például: az albérlő által kizárólagosan használt szoba alapterülete huszonöt négyzetméter, a lakbér 6 forint, e helyiség albérletének felső határa 25x6 forint x3 = 450 forint.) Ha a helyiséget albérlőtársak használják, akkor az alapdíjat meg kell osztani közöttük. Bútor- és ágyneműhasználatért személyenként és havonta legfeljebb száz forint számítható fel. Ha pedig ágyneműt nem használ, akkor bútorhasználat címén havonta 75 forintot lehet felszámítani. Az ágyneműhasználat díja a mosás költségeit is magába foglalja.

Ha a főbérlő és az albérlő az albérleti díjban természetbeni szolgáltatásokban állapodtak meg, e megállapodás csak akkor érvényes, ha azt írásban kötötték, és abban meghatározták a természetbeni szolgáltatások ellenértékét. A természetbeni szolgáltatások ellenértéke sem lehet magasabb, mint egyébként megállapítható albérleti díj.

Dr. V. M.

A népművelés szakemberei

A korszerű és hatásos közművelődésben alapvető tényező a személyi feltétel, a művelő alkalmassága, felkészültsége, ügyszeretete. Azokról a hivatásos és önkéntes népművelőkről, a művelődés szakembereiről van szó, akik egyrészt megtervezik, megszervezik és összefogják a közművelődés szerteágazó rengetegét, másrészt pedig az emberek széles tömegeivel találkozva, a személyes kapcsolat varázsával közvetlenül vagy közvetett formában plántálják el a modern világkép, a korszerű műveltség alapjait.

Szerencsére túl vagyunk már azon a régi szemléleten és gyakorlaton, amikor sokan vallották, hogy aki sehol sem felel meg az élet megannyi területén, az jó lesz népművelőnek. A helyzet sokat változott, a népművelés személyi szervezete is nagyot lépett előre. Nemcsak arra a kevés számú fiatalra gondolok, akik az egyetemek népművelés szakán szerzik meg a szándékok és adottságok mellé a népművelés szakembereinek elengedhetetlenül szükséges módszerek és formák rendszerét, hanem a főiskolák, egyetemek bármely szakáról kikerülő fiatalra, akik meg kell, hogy szerezzék a népművelés, a felnőttoktatás, az iskolán kívüli kulturális nevelés szükséges alapismereteit. És gondolok azokra a hivatásos együttesekre, amatőr csoportokra és egyéni önkéntes népművelőkre — műszakiakra, orvosokra, ipari és mezőgazdasági szakemberekre, művészekre —, akik előadásaik, produkcióik segítségével veszik ki részüket a közművelődés munkájából.

Felvetődhet a kérdés, milyen a jó népművelő, milyen gondolatai, véleménye van a népművelés szakemberének, a korszerű közművelődés mai feladatairól? Három, nemrég kitüntetett szegedi népművelő arcélét felvillantva talán sikerül erre a kérdésre vázlatos választ adni.

Az oktató

Dr. Waldmann József főiskolai docens személyében olyan szakembert tüntettek ki „Kiváló Népművelő" címmel, aki a népművelést oktatja a főiskolai hallgatók körében, tehát a holnap népművelőinek, közművelődési szakembereinek derékhadát igyekszik felvértezni elméleti felkészültséggel és gyakorlati ismeretekkel egyaránt.

— Arra szeretnénk rádöbbenteni a főiskolai hallgatókat, hogy a művelődés egységes folyamat. Úgy is mint személyiségképzés, úgy is, mint közművelődés. Azt vallom, hogy közművelődésünk legsarkalatosabb kérdése a szemléletváltoztatás. Mert hiába neveljük a gyerekeket az iskolákban a legkorszerűbb műveltségre, addig nem lehet teljes és igazán hatásos ez a munka, míg az egész felnőtt társadalom szemléletét nem tudjuk megváltoztatni. A tömegek szemléletének megváltoztatása, rugalmasabbá, korszerűbbé és nyitottá tétele népművelésünk egyik legfontosabb célja. Ennek a feladatnak nagyszerű végrehajtói lehetnek a pedagógusok. Ezért igyekszünk a főiskolán minél szélesebb és mélyebb képzést nyújtani. A friss diplomával kikerülő fiatalokat ne érje készületlenül a felnőttoktatás, a klubmozgalom, a könyvtár és sorolhatnánk. A népművelés oktatásában jobban szeretnénk az elméleti ismereteket a gyakorlathoz közelíteni. Ennek jegyében indítunk klubvezetői, könyvtárosképzési speciálkollégiumokat, és ezért végzünk komoly kutatómunkát például a televízió felhasználása a művelődési intézmények és iskolák gyermeknevelő tevékenységének témakörében.

A bábjátékos

A szegedi bábszínház lelkes amatőrcsoportja sok-sok elismerést vívott már ki magának a szűkebb pátria határain túl is. *Barbacsy Attila*, a bábszínház művésze népművelői tevékenységéért „Miniszteri dicséretben" részesült.

— Nyolcan-tízen dolgozunk a bábszínházban. Miért csináljuk? Ha mi nem csinálnánk, akkor nem lenne bábszínházuk a szegedi gyerekeknek. Így válik a kedvtelés először szenvedéllyé, majd hivatássá.. Úgy gondolom, a bábjátékokban nem lehet különválasztani a szórakoztatást és a nevelő hatást. Minden bemutatott bábjátékunkkal szórakoztatva akarunk tanítani, a jóra, a szépre nevelni. Meggyőződésem, hogy gyermeki jellemformálásban is segítséget tudunk adni. Sajnos, csak gyerekeknek játszunk. Úgy érezzük, hogy a vidéki közönség még nem tart ott, hogy be tudjon fogadni és értékelni egy egész estét betöltő felnőtt bábdarabot. Az utánpótlás sem látszik biztosítottnak. Ennek oka lehet a propaganda hiánya éppúgy, mint a fiatalok idegenkedése. Pedig igen összetett szórakozás és munka ez. Magunk tervezzük, készítjük a bábokat, próbálunk, és havonta 6—7 előadást is tartunk. Mindezt munkánk után, a szabad időnkből áldozzuk fel. Egy ilyen amatőrcsoportból elengedhetetlen a jó felkészültségű és emberileg is közel álló vezető. Nálunk ez szerencsére megvan. Én 1956 óta vagyok a bábszínház tagja. Minden fáradságért kárpótol a gyerekek kacagása, drukkja, tapsa, bemondásai és kis törzsvendégeink érdeklődő szavai.

Az énekes

A szegedi Zenebarátok Kórusa nem kis feladatra vállalkozott alakulásakor, immár 15 éve. A nem éppen könnyű oratórium műfajt igyekeznek a legmagasabb művészi fokon megszerettetni, népszerűsíteni. Az énekkar egyik alapító tagját, *Kaza Ilonát* „Szocialista Kultúráért" jelvénnyel tüntették ki.

— Az éneklés szeretete hozott és tart össze bennünket. Nemcsak nagyon szép munka, de számunkra kikapcsolódás, szenvedély és hasznos időtöltés is. Hetente kétszer két órát próbálunk Vaszy Viktor kiváló művész irányításával. Nem kis munka, de a művek szépsége és a közönség szerető figyelme mindenért kárpótol. Szegeden kívül igen sok helyen szerepeltünk, Bajától Nyírbátorig. Úgy érezzük, hogy az emberek érdeklődő tömegei ismert műveket kérnek. A felismerés öröme számukra nagyobb vonzerő, mint egy-egy új darab megismerésének izgalma. Elmondhatom, hogy igen kedvezően fogadják mindenfelé ezt a nem éppen könnyű műfajt. Ha mi még népszerűsítjük, megszerettetjük is, akkor másik célunkat is elértük. A nyírbátori koncert volt a 122. fellépésünk. Mindegyik szereplésről mesél a krónikánk. Csak azt nem tudom, miért engem tüntettek ki, hiszen a kórus minden tagja éppúgy megérdemelné, mint én.

Tandi Lajos

A hajóóriás motorja

A gdyniai hajógyárban most építik az első 105 000 tonnás lengyel hajót. A hajókolosszus főmotorját lengyel üzem: a poznani H. Cegielski Gyár készíti el. A 23 200 lóerős, 8 hengeres óriásmotor biztosítja a 16 csomós sebességet. Az új gépcsaládba tartozó motorok — amelyek építését a Cegielski Gépgyár egy éve kezdte meg — az előzőknél nagyobb teljesítményűek, egyszerűbbek és korszerűbbek.

Anyakönyvi hírek

I. KERÜLET

Házasság: Engert Miklós és Bucsai Margit, Bankhardt Sándor és Varga Julia, Fehér Kálmán és Csoré Cizella, Barna István és Lovászi Erzsébet, Földi Mihály és Bakó Mária, Fodor János és Kiss Ibolya, Tóth Sándor és Tóth Zsuzsanna, Madarász János és Nyári Piroska, Sipos György és Fuleki Margit, Acs-Sánta István és Miklós Mária, Vörös István és Magai Veronika, Takács László és Berta Ilona, Vígh László és Hegedüs Rozália, Diviki József és Terhes Anna, Gál György és Tiborcz Julianna, Kiss Endre és Papp Ilona házasságot kötöttek.

Születés: Zadori Jánosnak és Varga Juliannia Máriának Judit, Szunyogh Jánosnak és Nagymihály Izabellának János Ferenc, Tóth Menyhértnek és Savanya Juliannának Mariann Éva, Ocskó Lajosnak és Juhász Viktóriának Gábor Lajos, Bagó Rudolfnak és Kiss Orsolyának Rudolf Zsolt, Soós Ferencnek és Borbola Teréznek Mónika, dr. Csombos Józsefnek és Rédai Juliannának Tamás, Papp Lajosnak és Huszka Piroskának Tibor, Ferenczi Józsefnek és Ladányi Ilonának Gábor, Sárközi Andrásnak és Kudász Évának Erika Mónika, Aszalai Sándornak és Balogh Zsuzsannának Sándor, Aszalai Sándornak és Balogh Zsuzsannának Anett, Dóczi Istvánnak és Kaszián Katalinnak Andrea Éva, Simlencz Mihálynak és Bata Erzsébetnek Ilona, Erdélyi Ferencnek és Seregi Irénnek Mónika, Erdélyi Ferencnek és Seregi Irénnek Zsuzsanna, Simon Károlynak és Magyarfalvi Ibolyának Éva Ibolya, Kiss Lajosnak és Izsák Juliannának Ágnes, Téglás Mihálynak és Paragi Erzsébetnek Zsolt, Antalfi Zoltánnak és Terhes Editnek Edit, Zámbó Sándornak és Ludányi Ilonának Róbert, Rácz Jánosnak és Puskás Máriának Zsolt János, Forgó Zoltánnak és Varga Ilonának Gyöngyi, Dóczi Ferencnek és Szabó Erzsébetnek Ibolya, Berta Irénnek és Papp Piroskának Gyula, Polyák Józsefnek és Nagy Erzsébetnek Zsuzsanna, dr. Kishonti Attilának és dr. Kovács Zsuzsannának Attila Róbert, Fecdán Lászlónak és Bernát Irénnek Attila, Harmath Istvánnak és Vörös Teréziának Gábor, Gombos Mihálynak és Farkas Máriának Gabriella Judit, Huszár Józsefnek és Benedek-Káplár Sarolának Zsolt, Farkas Istvánnak és Valogh Ilonának Attila, Béka Andrásnak és Bozóki Máriának András, Tódor Jánosnak és Finta Irénnek Anikó, Tímár Pálnak és Urbán Ilonának Miklós Róbert, Molnár Sándornak és Kovács Veronikának Tímea, Martonosi Jánosnak és Herczeg Máriának Jenő András, Popity Ferencnek és Vass Annának Csaba István, Savanya Istvánnak és Dudás Erzsébetnek Tibor István, Tóth Mátyásnak és Molnár Juliannának Éva nevű gyermekük született.

Halálozás: Magyar Dezsőné Nagy Rozália, Gercsov János, Molnár Eszter, Szögi János, Tasnádi Józsefné Kátai Mária, Redenczki József, Dombóvári Jánosné Pallagi Erzsébet, Balda József, Lakatos István, Czékus Kálmán, Varga László, Lengyel Ferencné Tezsla Julianna, Tóth László meghalt.

II. KERÜLET

Házasság: Belájszki Radivoj és Király Erzsébet, Komjádi Endre és Ludányi Olga Gizella, Mészáros Sándor és Lehoczkai Olga Edit, Dorjánv János és Lóky Zsófia Julianna, Terhes László és Bakos Magdolna, Molnár Gábor és Lengyel Ágnes Irén, Dunai József és Bárkányi Katalin, Mikulán Ferenc és Magyar Teréz házasságot kötöttek.

Halálozás: Kocsis Lajos, Mucsi Ferenc, Gálog Sándorné Nagy Mária, Reisz Lajos meghalt.

III. KERÜLET

Házasság: Füri Sándor Károly és Kollárik Eszter, Herczeg Gáspár Gábor és Horváth Mária, Beke József Imre és Schüszler Irén házasságot kötöttek.

Születés: Farkas Sándornak és Szabó Ilonának Andrea Erika, Kormányos Antalnak és Hajnal Máriának Antal, Savanya Jánosnak és Vitéz Teréziának Csaba János, Tanács Vince Istvánnak és Bacsa Katalinnak Katalin, Mészáros Imrének és Kocsis Ilonának Gyöngyi, Bere Zsigmond Istvánnak és dr. Csala Editnek Anita, Bicsók Kálmán Sándornak és Tajti Máriának Tünde, Andula Andrásnak és Mészáros Irén Olgának András, Császár János Istvánnak és Újvári Margitnak Mónika, Polyák Istvánnak és Kispál Máriának Tibor Tamás, Enyiki Jánosnak és Négyökrű Ilonának Erika, Stötzer Péternek és Sival Hildának Andrea Mária, Kakuszi István Bélának és Locskai Piroskának János István, Téglás Lajosnak és Forczek Máriának Levente Lajos, Vass András Jánosnak és Bércsök Rozália Máriának András, Fekas Józsefnek és Hugyecz Ilona Erzsébetnek Andor József, Szabó Lászlónak és Nemes-Nagy Máriának Mónika nevű gyermekük született.

Halálozás: Virág Jánosné Stancsó Ilona, Kovács György, Gutpintér Pálné Hatvani Julianna, Freyburger Benjáminné Gál Rozália, Varró Jakabné Bodó Éva, Holács András, Komlósi Andrásné Gulicska Etelka, Rácz Mária, Tokodi Györgyné Nagy Vilma, Csapó Imre, Börcsök Ferencné Bóka Rozália, Balogh Sándor meghalt.

BERCZELI A. KÁROLY

Hullámsír

83.

— De az szent, hogy a dögtestödet a Boszorkányszigetnél fogják majd ki a halászok, ha ugyan nem kötnek követ a derekadra, hogy sose merülj föl többé. Hát ehhöz tartsd magad.

Ezzel Gáborral bement a házba, s hozták ki sorba a szépen faragott és kiföstött kelengyeládát (Bite Péter műve volt), a magas, díszes párnákat, s egy színes tékát is, melyet ugyancsak az ács apa csinált kedvencének. Fölkerült a szekérre az üres bölcső is, a konyhában Gábor szedte össze Veron edényeit, többnyire ismerte őket. Mikor a kocsi megtelt, még rámordultak a megkötözött, s most már egy kicsit alélt emberre, s elindultak visszafelé.

— No, ezt a ganéembört jól elintéztük — dörmögött Matyi megelégedetten, s hehereszve nézett hátra, hogy még egyszer szemügyre vegye az összevert, megalázott Tandari Sándort. — Ilyen pofával még a kocsmába se möhet egy jó darabig.

— Lesz elég ideje, hogy a bosszút kifundálja — jegyezte meg Gábor. — Mert most ez van soron.

— Én mögmondtam neki, hogy mi vár rá, magára vessön, ha a vesztibe rohan.

— Attól félek, hogy Veronon tölti majd ki a mérgét.

— No, csak azt próbálja mög — hördült föl a szerelmes Kinizsi. — De ne aggódj, én még máma mögbeszélem a cimborákkal, hogy a mi Fétör bácsink lányát veszödelöm fenyögeti, lögyön résön mindönki, hogy baj ne érje. De mög én is ott löszök.

Gábor elfogódottan szorította meg Matyi hatalmas kezét.

Egy jó kilométerre voltak már a Tandaripartától, mikor Matyi hirtelen megrántotta a gyeplőt, s a lovak megálltak egy kis tanyaház előtt. Ő szállt le a kocsiról, harsogva köszönt, megveregette az ablakot, mire egy vékony öregasszony tipegett elő a házból.

— De mögijesztötlél, Matyi fiam. Már azt hittem, hogy betyárt keresnek rajtam a pusztázók.

— Annak már lejárt az ideje, Ágnes szülém — legyintett Matyi lemondóan, mintha sajnálná, hogy az is véget ért. — Volt azok közt röndös embör is.

— Nono — csóválta a fejét az öregasszony, mint akinek voltak keserű tapasztalatai is. — De hát mi jót hoztál, Matyi fiam?

— Ágnes szülém, mink itt voltunk a Tandaritanyán, aztán a gazda véletlenül beleesött a kútba — füllentett nagyot Kinizsi, vigyorogva. Tudta, hogy az asszony ezt úgyse hiszi el.

— Csak nem húztátok ki az ebfajzatát? — szörnyülködött Ágnes néni, mint aki már sejti, hogy miről van szó.

— Kihúztuk azt a rongyembört, nehogy a pusztázók ránk fogják, hogy mi akartuk eltönni láb alól — nevetett jóízűen az óriás.

— Azok se bánták vóna. De ha kihúztátok, akkor mi lögyön vele?

— Csak annyi, hogy egyedül van, aztán nagyon átázott, esetleg szüksége lösz valamire. Érti, szülém?

— Már hogyne érteném. De én nem segítök rajta, ha mögdöglik is.

— Nem is maga, szülém. Küldje át a gyerököt, az is jó lösz.

— Átküldhetöm, de az is fél tüle.

— Csöndes lösz az a Sándor most, mert nagyon mögütötte magát. Mögbotlott, aztán úgy történt, a baj.

— Jól van no. De máskó jobb mesét találj ki, Matyi fiam. Né! Hát ez a Gábor! — ismert rá a fiúra a néne, s most még jobban megvilágosodott benne a Sándort ért szerencsétlenség. — Azt a drága teremtést is elűzte ez a mögátalkodott, nemcsak az anyját. Be kéne vitetni a várba, hogy ott rohadjon mög — villogtatta a szemét, nyilván neki is volt már összeütközése Tandarival.

— Még sor kerülhet rá, Ágnes néni — nyugtatta meg Gábor az öregasszonyt —, az ilyen ember ritkán hal meg természetes halállal.

— Fene a fajtáját neki! Az apját is a kocsmában szúrták mög... Sose tudódott ki, hogy ki vót, mert előbb leverték a lámpát. Vót eszük! — nevetett kajánul, kárörömmel, s eltakarta a száját, hogy ne lássék csupasz fogínye.

Gábor néhány krajcárt kotort össze a zsebében, s odanyújtotta az asszonynak.

— Ezt adja a gyereknek. Ágnes néni, ha már odamerészkedik. Megérdemli.

(Folytatjuk.)